

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ
ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ**

БЕКИТИЛДИ

Кыргыз Республикасынын Билим
берүү жана илим министрлиги

2025-ж. " 7 " 2

№

158/1

буйрук

**«Б.Осмонов атындагы Жалал-Абад мамлекеттик университети» илимий-
билим берүү өндүрүштүк комплекси»
мекемесинин
УСТАВЫ**

Жалал-Абад 2025-ж.

1. ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

1.1. «Бекмамат Осмонов атындагы Жалал-Абад мамлекеттик университети» илимий-билим берүү өндүрүштүк комплекси» мекемеси (мындан ары – Университет) – Кыргыз Республикасынын жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюму. Университет Кыргыз Республикасынын Президентинин 1993-жылдын 2-апрелиндеги ПЖ№101 Жарлыгы менен Жалал-Абад педагогикалык окуу жайынын, Жалал-Абад зооветеринардык техникумунун, Кочкор-Ата электрондук приборлор техникумунун, Майлуу-Суу электромеханикалык техникумунун, Таш-Көмүр кечки факультетинин жана Фрунзе политехникалык институтунун, Кара-Көл жалпы техникалык факультетинин базасында уюштурулган.

1.2. Кыргыз Республикасынын Президентинин 2024-жылдын 14-октябрындагы ПЖ№295 Жарлыгы менен "Кыргыз Республикасынын Президентинин "Кыргыз Республикасынын Жогорку кесиптик билим берүү уюмдарынын потенциалын жана атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн жогорулатуу боюнча чаралар жөнүндө" Жарлыгына өзгөртүү киргизүү тууралуу" Жарлыгы менен жана Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 18-июлундагы ПЖ№243 "Кыргыз Республикасынын Жогорку кесиптик билим берүү уюмдарынын потенциалын жана атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн жогорулатуу боюнча чаралар жөнүндө" Жарлыгы менен Университетке өзгөчө макам ыйгарылды.

1.3. Университеттин толук фирмалык аталышы:

- мамлекеттик тилде: «Б.Осмонов атындагы Жалал-Абад мамлекеттик университети» илимий-билим берүү өндүрүштүк комплекси» мекемеси;
- расмий тилде: Учреждение «Научно-образовательный производственный комплекс «Джалал-Абадский государственный университет имени Б. Осмонова»;
- англис тилинде: Scientific, educational, and industrial complex «Jalal – Abad State University named after Bekmammat Osmonov».

Кыскартылган фирмалык аталышы:

- мамлекеттик тилде: «ЖАМУ»;
- расмий тилде: «ЖАГУ»;
- англис тилинде: «JASU».

1.4. Университеттин жайгашкан жери (юридикалык дареги): 720907, Кыргыз Республикасы, Жалал-Абад шаары, Р.Азимов көчөсү, № 49.

1.5. Университет юридикалык жак болуп саналат, уюштуруу-укуктук формасы боюнча мекеме, Кыргыз Республикасынын мамлекеттик герби түшүрүлгөн, мамлекеттик жана расмий тилдерде өзүнүн аталышы жазылган мөөрү, штампы, символикасы, эсеп-кысап, валюта жана башка банктык эсептери бар.

1.6. Университеттин уюштуруучусу болуп Кыргыз Республикасынын билим берүү жагындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган саналат.

1.7. Университет өзүнүн ишинде Кыргыз Республикасынын Конституциясын, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын, Кыргыз Республикасынын

Президентинин жарлыктарын жана буйруктарын, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин токтомдорун, Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин буйруктарын, ушул Уставды жана Университеттин башка локалдык ченемдик документтерин жетекчиликке алат.

1.8. Университет өзгөчө макамга ылайык жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында, ушул Уставда аныкталган чектерде билим берүү, илимий-изилдөө, маданий-агартуу, өндүрүштүк-коммерциялык, административдик, финансы-экономикалык ишмердикти ишке ашырууда, башкаруучулук чечимдерди кабыл алууда, анын ичинде адам ресурстарын жана активдерди башкаруу маселелеринде, билим берүү, илимий жана башка ишмердикти колдоо жана өнүктүрүү үчүн бюджеттик жана атайын каражаттарды тескөөдө, ошондой эле кадрларды тандоодо жана жайгаштырууда өз алдынча иш алып барат.

Университеттин финансылык жана чарбалык иши толук чарбалык эсептешүүдө жана өзүн-өзү каржылоодо, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен тыюу салынбаган башка булактардын эсебинен жүзөгө ашырылат.

1.9. Университет өз атынан келишимдерди жана башка келишимдерди түзүүгө, мүлктүк жана жеке мүлктүк эмес укуктарга ээ болууга жана ишке ашырууга, милдеттенмелерди алууга, мамлекеттик жана коомдук уюмдар, юридикалык жана жеке жактар менен мамилелерде өзүнүн укуктарын жана кызыкчылыктарын көрсөтүүгө, өз алдынча ишке ашырууга, сотто доогер жана жоопкер болууга укуктуу.

2. УНИВЕРСИТЕТТИН ПРЕДМЕТИ, МАКСАТТАРЫ ЖАНА МИЛДЕТТЕРИ

2.1. Университеттин ишинин предмети төмөнкүлөр болуп саналат:

- кадрларды жогорку кесиптик билим берүүнүн; жогорку окуу жайдан кийинки кесиптик билим берүүнүн; орто кесиптик билим берүүнүн; башталгыч кесиптик билим берүүнүн; кошумча кесиптик билим берүүнүн программалары боюнча даярдоо;
- жалпы билим берүү программаларын ишке ашырат: мектепке чейинки билим берүү; башталгыч жалпы билим берүү; негизги жалпы билим берүү; орто жалпы билим берүү; кошумча билим берүү;
- инсандын интеллектуалдык, маданий жана адеп-ахлактык өнүгүүгө муктаждыктарын канааттандыруу;
- эл аралык илимий-изилдөө жана билим берүү мейкиндигине илимди жана билим берүүнү интеграциялоого көмөктөшүү;
- Кыргыз Республикасында илимди жана билим берүүнү өнүктүрүүнү илимий-методикалык жана кадрдык жактан камсыздоо, чет өлкөлүк алдынкы билим берүү жана изилдөө борборлоруна карата университеттин атаандаштыкка жөндөмүн камсыздоо;
- Университеттин билим берүү жаатында алдыңкы, социалдык багытталган ЖОЖ катары позициясын бекемдөө;

- Университетти ар кандай багыттагы илим тармагындагы фундаменталдык илимий жана эксперттик-талдоочулук изилдөөлөрдүн борбору катары өнүктүрүү.

2.2. Университеттин максаттары төмөнкүлөр болуп саналат:

- коомдун жана мамлекеттин квалификациялуу адистерге муктаждыгын канааттандыруу;
- Кыргыз Республикасынын өнүктөрүү саясатын жүргүзүүгө эксперттик-аналитикалык жактан көмөк көрсөтүү, ошондой эле мыйзам чыгаруу процессинин натыйжалуулугуна талдоо жүргүзүү жана аларды өнүктөрүү багыттарын болжолдоо;
- демократиялык мамлекеттин идеологиялык жана адеп-ахлактык негиздерин өркүндөтүүгө багытталган билимдерди жайылтуу;
- илимий изилдөөлөрдү, эксперттик, аналитикалык иштерди жүргүзүү, ошондой эле коомдо, анын ичинде кесиптик коомдоштуктарда заманбап илимий билимдерди жайылтуу;
- адистердин жана калктын калың топторунун арасында билимдерди жайылтуу, алардын билимин жана маданий деңгээлин жогорулатуу;
- мамлекеттик-жеке өнөктөштүктү ишке ашыруу;
- инфратүзүмдүк объекттерди жана/же инфратүзүмдүк кызмат көрсөтүүлөрдү түзүү жана/же модернизациялоо, эксплуатациялоо жана күтүү боюнча долбоорлорду иштеп чыгуу жана ишке ашыруу максатында мамлекеттик жана жеке өнөктөштөрдүн ортосундагы кызматташуу;
- илимий-изилдөө иштеринин натыйжаларын өндүрүшкө киргизүү жана аларды коммерциялаштыруу, аймактын социалдык-экономикалык өнүгүүсүнө катышуу;
- калкка медициналык кызмат көрсөтүү;
- «жашыл» саясатты жана санариптештирүүнү ишке ашыруу аркылуу туруктуу өнүгүүнү, инклюзивдик өсүштү жана атаандаштыкка жөндөмдүүлүктү жогорулатуу үчүн Университеттин билим берүү жана инновациялык потенциалын жогорулатуу.

2.3. Университеттин негизги милдеттери төмөнкүлөр болуп саналат:

- мектепке чейинки билим берүү, башталгыч жалпы билим берүү, жалпы негизги билим берүү, жалпы орто билим берүү, эмгек рыногунун түзүлгөн талабына ылайык баштапкы, орто, жогорку, ЖОЖдон кийинки жана кошумча кесиптик билим берүү программаларын ишке ашыруучу бирдиктүү билим берүү комплекстин түзүү;
- өзүнүн илимий жана илимий-техникалык ишинин негизги багыттарын аныктоо;
- бакалаврларды, адистерди жана магистрлерди даярдоо жана кайра даярдоо, жогорку билимдүү кызматкерлердин квалификациясын жогорулатуу;
- илимий жана илимий-техникалык кызматкерлердин квалификациясын жогорулатуу, адистерди аспирантура, докторантура, тармак боюнча PhD докторантура аркылуу даярдоо;
- илимий-педагогикалык кадрларды максаттуу даярдоо;
- Университетте бирдиктуу билим берүү комплекси катары үзгүлтүксүз жана улантуучу билим берүү системасын ишке ашыруу: мектепке чейинки билим

- берүү - башталгыч жалпы билим берүү - негизги жалпы билим берүү - орто жалпы билим берүү - башталгыч кесиптик билим берүү - орто кесиптик билим берүү - жогорку кесиптик билим берүү - ЖОЖдон кийинки билим берүү;
- жогорку билим берүүнү системалуу модернизациялоону камсыздоо;
 - инновациялык практикаларды жайылтууга көмөктөшүү;
 - билим берүү жана илим чөйрөсүндө коомдук маанилуу иш-чараларды уюштуруу, өткөрүү;
 - Университеттин чет өлкөлүк алдыңкы билим берүү жана изилдөө борборлоруна карата атаандаштык жөндөмүн камсыздоо;
 - республикалык бюджеттен жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тыюу салынбаган башка булактардан каржылануучу илимий жана илимий-техникалык программалардын жана долбоорлордун конкурстарына катышуу;
 - Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана Кыргыз Республикасы катышуучусу болуп саналган, мыйзамдарда белгиленген тартипте күчүнө кирген эл аралык келишимдерге ылайык мамлекеттер аралык жана эл аралык илимий-изилдөө программаларына жана долбоорлоруна катышуу;
 - эл аралык уюмдар, чет өлкөлүк жеке жана юридикалык жактар менен бирдикте же алардын буйрутмасы боюнча илимий-изилдөө жана иштелмелерди, маданий, социалдык багыттагы билим берүү долбоорлорун, анын ичинде квалификацияны жогорулатуу чөйрөсүндө, ошондой эле Университеттин ишмердүүлүгүнүн башка багыттарында ишке ашыруу;
 - Кыргыз Республикасынын Президентинин, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин иштерин укуктук камсыздоо жаатындагы изилдөөлөрдү жүргүзүү;
 - Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте чарбалык коомдорду, тажрыйбалык өндүрүштөрдү, технопарктерди, технополистерди түзүү жана илимий, илимий-техникалык, илимий-инновациялык жана өндүрүштүк иштин натыйжаларын ишке ашыруудан киреше алуу;
 - Университеттин Көзөмөлчүлүк кеңешинин алдын ала макулдугу менен коммерциялык эмес мамлекеттик билим берүү мекемеси катары Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген инвестициялык иш-аракеттерден, өз алдынча иш жүргүзүүдөн киреше катары алынган финансылык каражаттардын эсебинен инвестициялоого жана киреше алууга;
 - фундаменталдык жана колдонмо изилдөөлөрдү жүргүзүү, мыйзам чыгаруу процессии жакшыртуу жана анын натыйжалуулугун жогорулатуу;
 - Университеттин базасында укук, экономика, комерция, башкаруу, финансы, медицина, фармацевтика, маалыматтык-санариптик технологиялар, архитектура, курулуш, маданият, агартуу, социология, айлана чөйрөнү коргоо жана техника жаатындагы алдыңкы эксперттик-консультациялык, аналитикалык жана илимий өндүрүш борборду түзүү;
 - улуттук мыйзамдардын абалына изилдөө жана аны өнүктүрүү концепциясын иштеп чыгуу;
 - Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын жана башка ченемдик укуктук актыларынын долбоорлорун иштеп чыгуу жана аларга илимий экспертиза жүргүзүү;

- илимий-басма иштери;
- окуу-өндүрүштүк комплекстерди түзүү жана өнүктүрүү;
- калктын бардык катмарлары, анын ичинде ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелген адамдар үчүн билим берүүнүн жеткиликтүүлүгүн жана теңдигин камсыз кылуу;
- ар тараптуу жана адилеттүү сапаттуу билим берүү жана анын өмүр бою билим алуу мүмкүнчүлүгүн жайылтуу;
- университеттин коомчулугунда, студенттердин, окутуучулардын жана кызматкерлердин арасында теңчилик жана социалдык жоопкерчилик принциптерин жайылтуу;
- ресурстарды башкаруунун туруктуулук практикасын өнүктүрүү, үнөмдүү өндүрүштү камсыз кылууну, калдыктарды азайтууну, материалдарды кайра иштетүүнү жогорулатуу жана Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында тыюу салынбаган башка иш-чараларды киргизүү.

2.4. Университет өзүнүн негизги милдеттерин аткаруу үчүн:

- окуу-методикалык, илимий-изилдөө жана башка иштерди уюштурат жана өркүндөтөт;
- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык профессордук-окутуучулук курамдын окуу жүктөмүнүн ченемдерин жана көлөмүн, ошондой эле аткарылган илимий изилдөөлөрдүн жана окуу-методикалык иштердин көлөмүн эске алуу менен бул жүктөмдүн чектерин бекитет;
- университеттин түзүмдүк бөлүмдөрү үчүн мамлекеттик билим берүү стандарттарына теңештирилген баштапкы, орто, жогорку, жогорку окуу жайынан кийинки кесиптик билим берүүнүн билим берүү стандарттарын иштеп чыгат жана бекитет;
- билим берүү стандарттарына ылайык негизги кесиптик билим берүү программаларын иштеп чыгат;
- мамлекеттик билим берүү стандарттарына теңештирилген жалпы башталгыч, негизги жана орто билим берүүнүн билим берүү стандарттарын, предметтик стандарттарын иштеп чыгат;
- университетте ишке ашырылуучу билим берүү ишин лицензиялайт;
- белгиленген тартипте бирикмелерге кирет, филиалдарды түзөт;
- башка илимий жана башка уюмдар менен түз байланыштарды өнүктүрөт;
- окумуштуулук даражаны изденип алууга диссертациялык иштерди коргоо жана окумуштуулук наамдарды ыйгаруу боюнча кеңештерди түзүүгө белгиленген тартипте катышат;
- өзгөчө макамга ылайык Университеттин ишинин башкаруу түзүмүн, эмгек акы төлөө шарттарын жана штаттык ырааттамасын өз алдынча түзөт;
- Университеттин ички эмгек тартип эрежелерин жана башка локалдык ченемдик актыларды иштеп чыгат жана кабыл алат;
- Университет өзгөчө макамга ылайык окуучулардын контингентин өз алдынча түзөт, анын ичинде Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык акы төлөнүүчү кошумча билим берүү кызматтарын көрсөтүүдө;
- ушул Уставга жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык билим берүүнүн сапатын контролдойт;

- илимий эмгектерди, мезгилдүү басылмаларды жана сериялык басылмаларды чыгарат, илимий-техникалык маалыматтардын базаларын түзөт, конференцияларды жана башка илимий иш-чараларды өткөрөт;
- окуу китептерин, окуу-методикалык куралдарды жана башка материалдарды басып чыгарат;
- эл аралык илимий кеңешмелерди, симпозиумдарды, съезддерди, конференцияларды уюштурат, өткөрөт жана иштерине катышат;
- чет-өлкөлүк адистерди жана студенттерди ишке, стажировкага жана окууга кабыл алат;
- Университетте окуп жаткандарды жана кызматкерлерди чет өлкөгө окууга жана стажировкага жиберет;
- өзүнүн кызматкерлерин Университеттин каражаттарынын жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен тыюу салынбаган башка булактардын чегинде чет өлкөлүк жана эл аралык окуу, илимий жана башка уюмдарга командировкага жиберет;
- маалымат тармактарын; маалыматтар базаларын, программаларын түзөт, өнүктүрөт жана колдонот;
- окуп жаткандар жана кызматкерлер үчүн алардын акылдык жана чыгармачыл потенциалын ишке ашыруу, спорт менен машыгуу, эс алуу үчүн, анын ичинде университетке бекитилип берилген мүлктүн базасында түзүлгөн спорттук-ден соолукту чындоочу студенттик лагерлерде шарттарды түзөт;
- жогорку корпоративдик маданиятты колдойт;
- сапат менеджментинин системасын үзгүлтүксүз жакшыртат;
- мамлекеттик-жеке өнөктөштүктө инновациялык долбоорлорду ишке ашырат;
- Университеттин ишинин негизги түрлөрүнүн материалдык-техникалык базасын чарбалык жана башка иштин, контракттык окутуунун, өздүк финансы каражаттарынын эсебинен, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык банктык кредитти кайтарып берүүгө толук юридикалык жоопкерчиликти алуу менен банктык кредитти пайдаланууну кошкондо, өзүнүн уставдык ишин жүзөгө ашыруу үчүн тартылган финансы жана материалдык каражаттардын кошумча булактарынын эсебинен камсыздайт жана жабдыт;
- колдонуудагы ченемдик укуктук жана локалдык актылар менен аныкталган кызматтык маяналарга үстөктөрдү жана кошумча акыларды, кызматкерлерге сый акы берүү тартибин жана өлчөмдөрүн белгилейт;
- иштери Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген илимий-техникалык жана социалдык өнүктүрүү, материалдык өбөлгөлөө жана башка фонддорду түзөт;
- Университет өзгөчө макамга ылайык окутуу үчүн акы төлөөнүн наркын, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык кошумча төлөнүүчү иштерди жүргүзүүдө илимий жана башка продукция үчүн бааларды өз алдынча белгилейт;
- чет өлкөлүк жана эл аралык уюмдар менен Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген келишимдерди белгиленген тартипте түзөт, алардын иштерине катышат;

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык университеттин госпиталдык базасында ден соолукту сактоочу технологияларды киргизүү жана иштеп чыгуу, медициналык кызматтарды көрсөтүү;
- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык кызматкерлердин, студенттердин, окутуучулардын коопсуздугун өзгөчө кырдаал учурунда жана тынчтык мезгилинде камсыз кылуучу иш-чараларды уюштуруу жана катышуу;
- табигый, техникалык, гуманитардык, прикладдык жана коомдук илимдер жаатындагы илимий-изилдөө иштерин жүргүзүү (мониторингди кошкондо);
- техниканын, технологиялардын, материалдардын, заттардын, приборлордун жана жабдуулардын жаңы үлгүлөрүн түзүү жана киргизүү боюнча тажрыйбалоо-конструктордук жана долбоорлоо-технологиялык иштерди жүргүзүү;
- илимий, илимий-техникалык, экономикалык, социалдык жана экологиялык экспертизаларды жүргүзүү (идентификацияны кошкондо);
- материалдык жана материалдык эмес объектилерге жана процесстерге илимий талдоо жана баалоо жүргүзүү;
- жабдуулардын, конструкциялардын, буюмдардын, заттардын жана материалдардын үлгүлөрүнө сыноо жүргүзүү;
- профилдик адистин көчмө экспедициялык жана практикалык кызмат көрсөтүүлөрү;
- китепкана документациясын жана басма продукциясын, анын ичинде методикалык библиографиялык окуу куралдарды, просесттерди иштеп чыгуу жана басып чыгаруу;
- имараттардын энергетикалык натыйжалуулугун жогорулатуу, кайра жаралуучу энергияга өтүү жана парник газдарынын эмиссиясын азайтуу аркылуу Университеттин көмүртек изин азайтуу боюнча иш-чараларды өткөрүү;
- климаттын өзгөрүшү, биологиялык ар түрдүүлүктүн жоголушу жана теңсиздик сыяктуу глобалдык көйгөйлөрдү чечүү үчүн туруктуу өнүгүүнүн инновациялык чечимдерин изилдөө жана иштеп чыгуу;
- студенттерди туруктуу өнүгүү боюнча ишмердүүлүгүнө, айлана-чөйрөнү сактоого жана жашоонун сапатын жакшыртууга көмөктөшүүчү экологиялык иш-чараларды, долбоорлорду жана программаларды уюштурууга тартат;
- Университет өзгөчө макамга ылайык Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен тыюу салынбаган кирешени түзгөн коммерциялык жана башка ишмердүүлүктөрдү жүзөгө ашырат. Мындай иш-аракет катары пайда алып келүүчү товарларды өндүрүү жана кызматтарды көрсөтүү таанылат. Ишмердиктин башка түрлөрү үчүн Университет Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык уруксат (лицензия) алууга тийиш.

3. УНИВЕРСИТЕТТИН ТҮЗҮМҮ

3.1. Өзгөчө макамга ылайык, Университет Көзөмөлчүлүк кеңеши менен макулдашуу менен ички уюштуруучу-башкаруу түзүмүн өз алдынча аныктайт.

3.2. Университеттин курамында институттар, факультеттер, окуу-илимий борборлор, окуу-өндүрүштүк комплекстер, филиалдар, кафедралар, лабораториялар, өндүрөштүк, административдик-чарбалык, юридикалык

клиника, медициналык клиникалар, медициналык жана рекреациондук-ден соолукту чыңдоочу инфраструктуралар жана

башка коммерциялык жана коммерциялык эмес түзүмдүк бөлүмдөр бар.

3.3. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык университет юридикалык жактын статусуна ээ илимий-изилдөө институттары, технополистерди, филиалдарды, илимий борборлор жана технологиялык парктарды (технопарк), илимий-инновациялык борборлор, тажрыйбалык станциялар, илимий базалар, станциялар жана лабораторияларды, өкүлчөлүктөрдү, региондук илимий-билим берүү мекемелерин, илимий-өндүрүштүк бирикмелер, коомдук уюмдар жана бирикмелер (союздар, академиялар, кесиптик ассоциациялар, окуу-методикалык бирикмелер, илимий-методикалык, илимий-техникалык жана башка кеңештер жана уюмдар), окуу-өндүрүштүк жана инновациялык бөлүмдөр жана башка уюмдарды түзө алат.

3.4. Университеттин өзүнүн түзүмдүк бөлүмдөрү, ошондой эле түзүмдүк бөлүмдөрдүн бири-бири менен өз ара аракеттенүү формасы жана мазмуну университеттин Уставы жана тийиштүү түзүмдүк бөлүмдөр жөнүндө жоболор менен аныкталат.

3.5. Өзгөчө макамга ылайык, Университет өзүнүн түзүмдүк бөлүмдөрүнүн макамын жана аталышын, алардын ишмердүүлүгүн уюштуруу тартибин, ошондой эле алардын жетекчилигине жана кызматкерлерине карата талаптарды өз алдынча аныктайт.

3.6. Университеттин түзүмдүк бөлүмдөрү ченемдик укуктук, ошондой эле ректор бекиткен локалдык ченемдик актылардын негизинде иштешет.

3.7. Туруктуу өнүгүү үчүн университет жашыл жана санариптик кампустарды өнүктүрөт.

4. УНИВЕРСИТЕТТИН БИЛИМ БЕРҮҮ КЫЗМАТТАРЫНЫН ТИЗМЕСИ ЖАНА АЛАРДЫ КӨРСӨТҮҮ ТАРТИБИ

4.1. Университет болгон тийиштүү лицензияларына ылайык баштапкы, орто, жогорку, ЖОЖдон кийинки жана кошумча кесиптик билим берүүнүн, ошондой эле мектепке чейинки, жалпы башталгыч, жалпы негизги, жалпы орто билим берүү программаларын ишке ашырат. Белгиленген тартипте өз алдынча иштелип чыгып бекитилген билим берүү стандарттарынын негизинде берилген лицензияга ылайык университет жаны адистиктерди жана адистерди даярдоо багыттарын ачууга укуктуу.

4.2. Университетте адистерди даярдоо деңгээли боюнча программалар, интеграцияланган билим берүүчү окуу программалары (сабактар аралык, ЖОЖдор аралык, эл аралык) жана кошумча билим берүү программалары ишке ашырылышы мүмкүн.

4.3. Университетте билим берүү программалары төмөнкү формаларда ишке ашырылат: күндүзгү, күндүзгү-сырттан окуу (кечки жана нөөмөттүк), сырттан, виртуалдуу, ошондой эле белгиленген тартипте экстернат аркылуу окутуу. Билим берүү программалары окутуунун бардык формалары үчүн бирдиктүү

болуп саналат жана окутуучунун студенттер (окуучулар) менен аудиториялык сабактарынын көлөмү менен айырмаланат.

4.4. Университет баалоо системасын, билим берүү процессинин методикаларын жана билим берүү технологияларын, анын ичинде аралыктан жана виртуалдык билим берүү технологияларын өз алдынча тандайт.

Университет билим берүү программаларын жарым-жартылай же толук көлөмдө ишке ашыруу үчүн мыйзамдарда белгиленген тартипте аралыктан билим берүү технологияларын пайдалана алат.

4.5. Университет окутуунун гибридик методун колдонууга укуктуу, мында билим берүү уюму педагог менен билим алуучунун түздөн-түз байланышы аркылуу окутуунун салттуу методун онлайн окутуу методу менен айкалыштырат.

4.6. Университет билим берүү кызматын онлайн жана виртуалдуу окутуу усулу менен көрсөтүүчү онлайн жана виртуалдык билим берүү уюму катары билим берүү ишин жүзөгө ашырууга укуктуу.

4.7. Университетте билим берүү программалары мамлекеттик билим берүү стандарттарына же эмгек рыногунун талабы боюнча университет тарабынан иштелип чыгарылып, бекитилген билим берүү стандарттарына ылайык ишке ашырылат.

4.8. Университетте жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программалары боюнча билим берүү процессин уюштуруу Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы ченемдик укуктук актылары жана Университеттин локалдык нормативдик актылары менен жөнгө салынат.

4.9. Негизги билим берүү программасы өзүнө окуп жаткандарды даярдоонун сапатын камсыздоочу окуу планын, окуу курстарынын, сабактардын (модулдардын) жумушчу программаларын жана башка материалдарды, ошондой эле тийиштүү билим берүү технологиясын ишке ашырууну камсыздоочу окуу жана өндүрүштүк практиканын программаларын, методикалык материалдарды камтыйт, ал башталгыч, орто жана жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын негизинде эмгек рыногунун талаптарын эске алуу менен университет тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

4.10. Университет илимди, техниканы, маданиятты, экономиканы, технологияларды жана социалдык чөйрөнү өнүктүрүүнү эске алуу менен негизги билим берүү программаларын (тиешелүү билим берүү технологиясын ишке ашырууну камсыздоочу окуу планында белгиленген сабактардын (модулдардын) курамы жана (же) окуу курстарынын жумушчу программаларынын, предметтердин, сабактардын (модулдардын) жумушчу программаларынын, окуу жана өндүрүштүк практикалардын программаларынын, методикалык материалдардын мазмундары боюнча) белгиленген тартипте жаңылап турат.

4.11. Билим берүүнүн бардык формалары үчүн Университеттин Окуу-методикалык бирикмеси (мындан ары - УМО) унуштаган жана Университеттин Окумуштуулар кеңеши тарабынан бекитилген багыттар боюнча билим берүү стандарттары колдонулат.

4.12. Күндүзгү окуу формасы боюнча жогорку жана ЖОЖдон кийинки кесиптик билим берүүнүн, башталгыч жана орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын өздөштүрүү мөөнөттөрү билим берүү стандарттарына ылайык белгиленет.

4.13. Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча окутуу мөөнөтү, ошондой эле жогорку кесиптик билим берүүнүн, орто кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программаларын ишке ашырууда окутуунун ар кандай формаларын айкалыштыруу учурунда күндүзгү окуу форма боюнча окутуу мөөнөтүнө салыштырмалуу 1 жылга чейин узарып кетиши мүмкүн. Виртуалдык окутууда окуу мөөнөтү программаны өздөштүрүүдөн көз каранды.

4.14. Тийиштүү багыттагы орто кесиптик билими жана жогорку кесиптик билими бар адамдар Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына ылайык тездетилген программалар боюнча жогорку кесиптик билим ала алышат.

5. УНИВЕРСИТЕТКЕ КАБЫЛ АЛУУ ТАРТИБИ

5.1. Өзгөчө макамга ылайык Университет Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына жана ушул Уставга ылайык Университетке кабыл алуу эрежелерин өз алдынча иштеп чыгат жана бекитет. Университет Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан белгиленүүчү кабыл алуу тартибине каршы келбеген ар жылдык кабыл алуу эрежелерин иштеп чыгат жана бекитет.

5.2. Университет өзгөчө макамга ылайык студенттердин санын өз алдынча аныктайт жана акы төлөнүүчү негизде мектепке чейинки, башталгыч жалпы, негизги жалпы, орто жалпы, башталгыч кесиптик, орто жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча окууга студенттерди (окуучуларды) кабыл алуу планын Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын жана Университеттин локалдык ченемдик актыларынын негизинде бекитет.

5.3. Университеттин локалдык нормативдик актыларында көрсөтүлгөн талаптарга ылайык Университет окуу программаларына кабыл алууну жарыялайт.

5.4. Университетке кабыл алууда окууга тапшырып жаткандарды жана (же) алардын ата-энелерин (мыйзамдуу өкүлдөрүн) ушул Устав, билим берүү ишин жүргүзүүгө лицензиясы, университеттин аккредитациялоо жеңүдө күбөлүгү жана билим берүү процессин регламенттеген башка документтер менен тааныштырууга милдеттүү.

5.5. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында башкача каралбаса, окууга тапшыруучулардын арыздары боюнча университетке кабыл алуу конкурстук негизде жүргүзүлөт. Конкурстун шарттары жарандардын билим берүү жаатындагы укуктарын сактоого кепилдик бериши жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында башкача каралбаса, тийиштүү деңгээлдеги билим берүү программаларын өздөштүрүүгө даярдалган, кыйла жөндөмдүү жарандарды кабыл алууну камсыздашы керек.

5.6. Жогорку кесиптик билим берүү программалар боюнча университетке орто жалпы билими жөнүндө аттестаты, кесиптик орто билими тууралуу диплому же

кесиптик жогорку билими жөнүндө диплому бар Кыргыз Республикасынын жарандары кабыл алынат.

5.7. Чет өлкөлүк жарандар жана жарандыгы жок адамдар университетке Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында, ошондой эле Кыргыз Республикасы катышкан эл аралык келишимдерде белгиленген тартипте кабыл алынат.

5.8. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген жеңилдиктерди пайдаланган жарандар конкурстан тышкары кабыл алынат.

5.9. Университетке тапшырып жаткан адамдардын документтерин кабыл алууну уюштуруу, университеттин студенттеринин курамына кабыл алуу жол-жобосун жүргүзүү үчүн кабыл алуу комиссиясы түзүлөт. Документтерди кабыл алуу жана университетке кабыл алуунун университеттин ректору бекиткен жол-жобосу кабыл алуу эрежелери менен регламенттелет.

5.10. Студенттердин катарына кабыл алууга тандоо жана сунуштоо университеттин кабыл алуу комиссиясы тарабынан билим берүү жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан белгиленген мөөнөттө жүргүзүлөт. Кабыл алуунун жыйынтыктарынын негизинде абитуриенттерди студенттердин катарына кабыл алуу жөнүндө буйрук чыгарылат.

5.11. Университет билим берүү жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга студенттерди кабыл алуунун жүрүшү жөнүндө маалыматты жана тийиштүү формалар боюнча белгиленген мөөнөттөрдө кабыл алуу жөнүндө жыйынтыктоочу отчетту берет.

6. УНИВЕРСИТЕТТЕН ЧЫГАРУУ ТАРТИБИ

6.1. Окуп жаткандар университеттен жеке арызы боюнча буйрук менен төмөндөгүдөй учурларда чыгарылышы мүмкүн:

- өз каалоосу менен (конкреттүү себептерин керсетпестен);
- башка окуу жайга которулгандыгына байланыштуу;
- ден соолугуна байланыштуу (медициналык мекеменин маалым каттарынын негизинде);
- үй-бүлөлүк шартына байланыштуу.

6.2. Университеттин локалдык ченемдик актыларына жана Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык администрациянын демилгеси боюнча окуудан чыгаруу тийиштүү окуу бөлүмүнүн жетекчисинин сунушу боюнча буйрук менен жүзөгө ашырылат.

6.3. Окуп жаткан адам окуудан чыгарылган учурда ага билими тууралуу документинин түп нускасы жана суроо-талабы боюнча белгиленген үлгүдөгү академиялык маалым кат берилет.

7. УНИВЕРСИТЕТТЕГИ ОКУУ ПРОЦЕССИН УЮШТУРУУ

7.1. Университеттин окуу процесси окуп жаткандардын кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүсү үчүн зарыл шарттарды камсыз кылуучу окутуу каражаттарын, формаларын жана методдорун педагогикалык жактан негизделген тандоонун негизинде курулат.

7.2. Университетте саясий ишке, диний пропагандага, ошондой эле адамдардын өмүрү же ден соолугу үчүн гумансыз же коркунучтуу окутуу методдорун колдонууга жана жүргүзүүгө тыюу салынат.

7.3. Университетте тил саясаты Кыргыз Республикасынын Конституциясына жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат.

Университет ар бир студентке (окуучуга) мектепке чейинки билим берүүдөн тарта жогорку кесиптик билим берүүгө чейин мамлекеттик, расмий жана эл аралык тилдердин бирин үйрөнүшү үчүн шарттарды түзөт.

Тиешелүү шарттар болсо, окутуу ошондой эле ар кандай башка тилде да жүргүзүлсө болот.

7.4. Университет Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында, Университеттин локалдык нормативдик актыларына жана ушул Уставда аныкталган тартипте акы төлөнүүчү билим берүү кызматтарын, анын ичинде акы төлөнүүчү кошумча билим берүү кызматтарын көрсөтөт.

7.5. Университеттин өзүнө окуу жылынын узактыгын, окуу сабактарынын түрлөрүн, билимди контролдоо системасын камтыган окуу процессин уюштуруунун бардык маселелери Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары жана университеттин ички ченемдик укуктук актылары менен регламенттелет.

7.6. Окуу процессин уюштуруу Университеттин ректору тарабынан бекитилген академиялык календардын негизинде ишке ашырылат.

Академиялык календарда окуу жылындагы сабактардын (семестрлердин), аралык жана жыйынтыктоочу аттестациялардын, практикалардын жана окуу ишинин башка түрлөрүнүн мезгили, эс алуу күндөрү (каникулдар жана майрамдар) көрсөтүлөт.

7.7. Университетте орто, жогорку кесиптик, жана ЖОЖдон кийинки билим берүүнүн билим берүү стандарттарына ылайык келген билим берүү программалары, ошондой эле Кыргыз Республикасынын билим берүү тармагындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын атайын чечимдери менен бекитилген программалар боюнча студенттерди даярдоо жүргүзүлөт.

Ар бир багыт (адистик) боюнча билим берүү программасынын мазмуну окуу планынын, бул окуу планына киргизилген бардык окуу дисциплиналарынын, практикалардын жумушчу программаларынын жана силлабустарынын комплексин камтыйт.

7.8. Кредиттик системаны колдонуу менен окутууда билим берүү программасы боюнча ар бир окуу жылына кабыл алынган студенттер үчүн семестрдик окуу планы түзүлөт. Ага ылайык окуу программалары боюнча студенттин өздөштүрүүсүн, жетишүүсүн баалоо үчүн модулдук баллдык-рейтингдик системасы (мындан ары баллдык-рейтингдик) колдонулат. Бул семестрдик окуу планы студенттердин жекече окуу пландарын түзүүдө колдонулган негизги документ болуп саналат.

7.9. Ар бир окуу жылынын узактыгы жана мөөнөтү жаңы окуу жылы башталганга чейин 55-60 күндөн кечиктирбестен жарыяланат жана студенттерге жана окутуучуларга таанышууга жеткирилүүчү академиялык календарда көрсөтүлөт. Окуу сабактарынын, аралык (экзамендик сессиялардын),

жыйынтыктоочу аттестациялардын (мамлекеттик аттестациянын) жана каникулдардын узактыгы жумалар менен аныкталат. Окуу жылында теориялык окутуунун узактыгы 32-36 жума. Ар бир семестр 16-18 жуманы түзөт. Аралык текшерүүлөрдүн аралыктарынын узактыгы 2 жумадан кем эмес болот.

7.10. Ар бир семестрден кийин студенттерге каникул берилет, мында окуу жылындагы каникул мезгилинин узактыгы 7 жумадан кем эмес. кышкы сессиядан кийин 2 жумадан кем эмес болот.

7.11. 1 ECTS кредити 30 академиялык саатка барабар деп эсептелет. Академиялык сааттын узактыгы 40-50 мүнөт. Сабактарды жуптарда өткөрүүгө болот.

7.12. Ар бир студент тиешелүү билим берүү программасынын базалык жана семестрдик окуу планынын негизинде жекече окуу планын өз алдынча калыптандыра алат. Мында студент жекече окуу планында (мындан ары – ЖОП) чагылдырылган милдеттүү жана тандоо дисциплиналарынын (модулдарынын) керектүү санын тандайт. Студент ЖОП түзүү жана адистиктин семестрдик окуу планынын талаптарына ылайык окуу курсун бүтүрүү үчүн жооптуу жана милдеттүү болот.

Окуу жылынын же семестрдин ичинде эдвайзерлердин жетекчилиги астында студенттин жекече планы ар бир семестр үчүн белгиленген форма боюнча түзүлөт жана окуу дисциплиналарын окуп үйрөнүүнүн тизмесин, санын жана ырааттуулугун аныктайт.

7.13. Университетте окуу сабактарынын төмөнкүдөй негизги түрлөрү бекитилет: лекция, практикалык сабак, лабораториялык иш, семинар, жекече сабактар, өз алдынча иш, окуу-изилдөөчүлүк жана илимий-изилдөөчүлүк иштер, окуу, өндүрүштүк, педагогикалык жана квалификация алдындагы практика, курстук иш (долбоор), квалификациялык иш, магистердик диссертация. Университет окуу сабактарынын башка түлөрүн да түзө алат.

7.14. Университет билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн сапатын сабакка жетишүүнүн учурдагы текшерүүсү, студенттерди аралык аттестациялоо жана бүтүрүүчүлөрдү жыйынтыктоочу аттестациялоо аркылуу баалайт.

7.15. Академиялык аралыкта студенттердин билими модулдук-рейтингдик система аркылуу бааланат. Студенттердин окуу жетишкендиктерин текшерүү үчүн студенттердин билимин баалоонун төмөнкүдөй түрлөрү каралган: учурдагы текшерүү; аралык текшерүү; жыйынтык текшерүү.

7.16. Университетте адистерди даярдоонун мөөнөттөрү жана деңгээли боюнча ар кандай интеграцияланган билим берүү программалары (дисциплиналар аралык, ЖОЖдор аралык, эл аралык, жакынкы жана алыскы өнөктөш ЖОЖдор менен биргелешкен) жана кошумча билим берүү программалары ишке ашырылышы мүмкүн.

7.17. Эки тараптуу жана көп тараптуу алмашуу программаларына катышкан жана биргелешкен билим берүү программалары боюнча окуп жаткан студенттерге алар башка жогорку окуу жайларында, анын ичинде чет өлкөлүк окуу жайларында окуган дисциплиналары университеттин локалдык ченемдик актыларында аныкталган тартипте эске алынат.

7.18. Университеттин тарбиялык милдеттери билим берүүнүн гуманисттик мүнөзүнөн, жалпы адамзаттык баалуулуктардын артыкчылыгынан келип чыгат, студенттер менен окутуучулардын биргелешкен окуу, илимий, чыгармачылык, өндүрүштүк жана коомдук ишмердүүлүгү аркылуу жүзөгө ашырылат.

7.19. Университеттин студенттеринин жана кызматкерлердин сырткы келбети тыкан, иштиктүү окуу жагдайына ылайык келүүгө тийиш, ал локалдык ченемдик актылар менен регламенттелет.

7.20. Студенттерди которуунун, окуудан чыгаруунун жана студенттердин катарына тикелөөнүн тартиби Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары жана университеттин ички ченемдик укуктук актылары менен регламенттелет.

7.21. Окуунун стандарттык мөөнөтүнөн ашкан студент үчүн окуунун максималдуу мөөнөтү билим берүү уюму тарабынан өз алдынча аныкталат. Семестрге катталбаган студент академиялык тыныгууга чыгат. Академиялык тыныгуу билим берүү программасы боюнча билим алуунун стандарттык мөөнөтүнөн ашпоого тийиш.

Университетте студенттерге медициналык көрсөткүчтөрү боюнча жана башка өзгөчө учурларда, Куралдуу Күчтөргө чакыруу мөөнөтүн кийинкиге калтыруу укугун сактоо менен белгиленген тартипте академиялык өргүү берилет.

7.22. Күндүзгү окуу формасында окуп жана мамлекеттик бюджеттин каражаттарынын эсебинен билим алган студенттер Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана университеттин ички ченемдик укуктук актыларында белгиленген тартипте стипендиялар жана социалдык колдоонун башка чаралары менен камсыз кылынат.

7.23. Күндүзгү окуу формасында жана контракттык негизде билим алган студенттер Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана университеттин ички ченемдик укуктук актыларында белгиленген тартипте социалдык колдоо менен камсыз кылынат.

7.24. Контракттык негиздеги окутууга акы төлөнөт. Окутуунун наркы келишимдик негизде аныкталат жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана университеттин ички ченемдик укуктук актыларына ылайык бекитилет.

7.25. Университет киреше алып келүүчү иштерден, ошондой эле жеке жана юридикалык жактар көрсөткөн кайрымдуулук жардамынан түшкөн каражаттардын, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен тыюу салынбаган башка булактардын эсебинен энчилүү стипендияларды, социалдык төлөмдөрдү жана материалдык колдоонун башка түрлөрүн белгилөөгө укуктуу.

7.26. Тиешелүү мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарынын деңгээлинде окуу планын жана программасын толук көлөмдө аткарган студенттерге жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияны тапшырууга уруксат берилет. Мамлекеттик аттестациянын жыйынтыктары боюнча Мамлекеттик аттестациялык комиссия тарабынан бүтүрүүчүгө адистиги боюнча квалификацияны же багыты боюнча квалификацияны ыйгаруу жөнүндө маселе чечилет.

7.27. Университеттин бүтүрүүчүсүнүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан белгиленген тартипте түзүлгөн Мамлекеттик аттестациялык комиссия тарабынан ишке ашырылат.

7.28. Университет жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациядан ийгиликтүү өткөн бүтүрүүчүлөргө университеттин гербдик мөөрү менен күбөлөндүрүлүүчү тиешелүү денгээлдеги билими жана (же) квалификациясы жөнүндө мамлекеттик үлгүдөгү документ берет.

7.29. Университетте билим алууну толук аяктабаган адамдарга белгиленген үлгүдөгү академиялык маалым кат берилет.

8. ОКУП ЖАТКАНДАРДЫН УКУКТАРЫ ЖАНА МИЛДЕТТЕРИ

8.1. Студент, угуучу, окуучу, магистрант, PhD-докторант, изденүүчү, абитуриент, докторант тиешелүү билим берүү программалары боюнча окуу үчүн ректордун буйругу менен Университетке белгиленген тартипте кабыл алынган адам болуп саналат.

8.2. Университеттин угуучулары болуп төмөнкү адамдар саналат:

- даярдоо курстарында окуган;
- квалификацияны жогорулатуу жана адистерди кайра даярдоо түзүмдүк бөлүмдөрүндө окуган.

Билим берүү кызматтарын алууга карата угуучулардын укуктук абалы тиешелүү окутуу формасындагы университеттин студент статусуна ылайык келет.

8.3. Университетте окуп жаткандардын (окуучу, угуучу, студент, магистрант, аспирант, докторант) укуктары жана милдеттери колдонуудагы мыйзамдар. Устав, акы төлөнүүчү билим берүү кызматтарын көрсөтүү жөнүндө келишим менен аныкталат.

8.4. Университетте окуп жаткандар төмөнкүлөргө укуктуу:

- сапаттуу билим алууга;
- коопсуз билим берүү чөйрөсүнө;
- ден соолукта, адеп-ахлактык жана руханий өнүгүүгө зыян келтирүүчү маалыматтан, пропагандадан жана үгүттөн коргоого;
- медициналык кароого жана медициналык биринчи жардамды уюштурууга;
- эксплуатациялоонун жана ден-соолукка зыян келтирүүчү аракеттердин ар кандай түрүнөн, ошондой эле дене бойлук жана психологиялык зомбулуктан, кадыр-баркты басмырлоодон коргоого;
- адамдык кадыр-баркын урматтоого, өз көз караштарын жана ишенимдерин эркин туюнтууга;
- тиешелүү мамлекеттик билим берүү стандартынын жана билим берүү стандартынын талаптарынан төмөн болбогон билимге жана кесиптик көндүмдөргө ээ болууга;
- университеттин тиешелүү бөлүмдөрү менен макулдашуу боюнча, билим берүү стандартынын алкагында университет тарабынан сунушталган тандоо жана профилдер (адистиктер) боюнча курстардын топтомун тандоого;

- ушул стандарттардын алкагында жеке билим берүү кызматтарын, ошондой эле дистанттык билим берүү технологияларын колдонуу менен өнөктөш университеттердин биргелешкен билим берүү программаларын тандоо;
 - кошумча билим берүү кызматтарын, анын ичинде акы төлөө негизинде дагы алууга;
 - жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарын жана жогорку окуу жайынын студенти менен анын билим алуусуна, андан ары ишке орношуусуна көмөк көрсөтүүчү жеке же юридикалык жактын ортосунда түзүлгөн келишимдин шарттарын сактоо менен өзүнүн билим алуу программасынын мазмунун түзүүгө катышууга;
 - профилди (адистигин) жана окутуу формасын тандоого;
 - жыл сайын узактыгы 7 жумадан кем эмес каникулга;
 - Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана локалдык ченемдик актыларда аныкталган тартипте башка билим берүү программа боюнча окууга же башка ЖОЖго которулууга;
 - университеттин ишине тиешелүү маселелерди талкуулоого жана чечүүгө, анын ичинде коомдук бирикмелер жана университеттин башкаруу органдары аркылуу катышууга;
 - локалдык ченемдик актыларда аныкталган тартипте китепканаларды, маалымат фондуларын, окуу, илимий жана башка бөлүмдөрдүн кызмат көрсөтүүлөрүн акысыз пайдаланууга;
 - илимий-изилдөө иштерине, конференцияларга, симпозиумдарга катышууга;
 - өз иштерин жарыялоого, анын ичинде университеттин басылмаларына чыгарууга сунуштоого;
 - окуудагы өзгөчө ийгиликтери жана университеттин илимий- изилдөө, коомдук иштерине активдүү катышкандыгы үчүн моралдык жана (же) материалдык колдоого;
 - иши Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген коомдук уюмдарды түзүүгө;
 - окуу процессиндеги коопсуз шарттарга жана ден соолугун коргоого;
 - илимий изилдөөлөрдүн бардык түрлөрүнө, форумдарга, экспедицияларга, маданий агартуучулук иш-чараларга катышууга, кафедралардагы, илимий-изилдөө мекемелериндеги, конструктордук жана технологиялык уюмдардагы илимий-изилдөө иштерин аткарууга тартылууга;
 - Университеттин ишмердүүлүгүнүн маанилүү маселелерин талкуулоого жана чечүүгө катышууга;
 - Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына жана университеттин локалдык ченемдик актыларына ылайык жеңилдиктерге;
 - Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында, ушул Уставда жана локалдык ченемдик актыларда каралган башка укуктар.
- 8.5. Университетте окуп жаткандар төмөнкүлөргө милдеттүү:
- ушул Уставды, ички тартип эрежелерин, башка локалдык ченемдик актыларды сактоого;

билим берүү стандарттарынын талаптарын жана жогорку окуу жайынын студенти менен анын билим алуусуна, андан ары ишке орношуусуна көмөк көрсөтүүчү жеке же юридикалык жактын ортосунда түзүлгөн келишимдин шарттарын сактоо менен өзүнүн билим алуу программасынын мазмунун түзүүгө катышууга;

билим берүү стандарттарынын талаптарын жана жогорку окуу жайынын студенти менен анын билим алуусуна, андан ары ишке орношуусуна көмөк көрсөтүүчү жеке же юридикалык жактын ортосунда түзүлгөн келишимдин шарттарын сактоо менен өзүнүн билим алуу программасынын мазмунун түзүүгө катышууга;

методдоруна ээ болууга, окуу планында каралган тапшырмалардын бардык түрлөрүн белгиленген мөөнөттө аткарууга;

- эгерде локалдык ченемдик актыларда башкача каралбаса, окуу планында аныкталган окуу сабактарынын бардык түрлөрүнө милдеттүү түрдө катышууга;

- коомдун моралдык жана адеп-ахлактык ченемдерин сактоого;

- университеттин мүлкүнө аяр мамиле жасоого, материалдык зыян келтирилген учурда, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте анын ордун толтурууга.

- жогорку квалификациядагы болочок адиске зарыл болгон илимий жана маданий дүйнө таанымга ээ болууга;

- окутуучулардын, окуп жаткандардын жана кызматкерлердин ар-намысын урматтоого;

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган башка милдеттерди аткарууга.

8.6. Ушул Уставдын, ички тартип эрежелеринин, башка локалдык ченемдик актылардын талаптарын сактабаган, окуу планын белгиленген мөөнөттө аткарбаган окуучуларга Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана локалдык ченемдик актыларында каралган тиешелүү чаралар колдонулат.

8.7. Университеттин педагогикалык кадрларды, илимий жана илимий-техникалык кызматкерлерди даярдоо аспирантурада, докторантурада жана базалык докторантурада (PhD)/профиль боюнча докторанттар), ошондой эле окутуучуларды доктордук диссертацияларды даярдоо үчүн илимий кызматкер кызматына которуу, диссертациялык ишин аяктоо үчүн чыгармачылык өргүүлөрдү берүү (эмгек акысы сакталбайт) аркылуу Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында белгиленген тартипте жүзөгө ашырылат.

8.8. Илимдин кандидаты окумуштуулук даражасы бар жана илимдин доктору окумуштуулук даражасын изденип алууга жеке илимий-квалификациялык ишти (диссертацияны) даярдоо үчүн докторантурага кабыл алынган адамдар докторанттар болуп саналат.

Илимдин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жекече илимий-квалификациялык ишти (диссертацияны) даярдоо үчүн аспирантурада окуп жаткан жогорку кесиптик билими бар адамдар аспиранттар болуп саналат.

Жогорку кесиптик билими бар, базалык докторантурада окуган жана философия доктору (PhD)/профиль боюнча доктор квалификациясын даражасын изденүү үчүн диссертация даярдап жаткан адамдар философия доктору (PhD)/профиль боюнча доктору болуп саналат.

8.9. Аспирантурага, докторантурага жана базалык докторантурага (PhD)/профиль боюнча) кабыл алуу, окутуу жана чыгаруу тартиби, аспиранттардын, докторанттардын, философия докторанттардын (PhD)/профиль боюнча докторанттардын башка укуктары жана милдеттери, алардын социалдык кепилдиктери жана жеңилдиктери Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен белгиленет.

8.10. Аспиранттар, докторанттар, философиянын докторлору (PhD)/профиль боюнча докторлору төмөнкүлөргө укуктуу:

- илимдин, техниканын жана маданияттын өнүгүшүнүн заманбап деңгээлине ылайык келген билим алууга;
- университеттин жабдууларын жана лабораторияларын пайдаланууга;
- университеттин иши боюнча маанилүү маселелерди талкуулоого катышууга;
- бекитилген квоталарга ылайык университеттин окумуштуулар кеңешине мүчөлүккө шайланууга, ошондой эле алардын кызыкчылыктарына тиешелүү маселелерди чечүүдө кафедралардын жыйындарына катышууга;
- локалдык ченемдик актыларда аныкталган тартипте китепканаларды, маалымат фондуларын, окуу, илимий жана башка бөлүмдөрдүн кызмат көрсөтүүлөрүн акысыз пайдаланууга;
- илимий-изилдөө иштеринин бардык түрлөрүнө, конференцияларга, симпозиумдарга катышууга, өз иштерин жарыялоого, анын ичинде университеттин басылмаларына сунуштоого.

8.11. Аспиранттар, докторанттар, философиянын докторлору (PhD)/профиль боюнча докторлор төмөнкүлөргө милдеттүү:

- жекече иш планынын бардык талаптарын аткарууга;
- ушул Уставдын талаптарын аткарууга, университеттин ички тартип эрежелерин сактоого;
- жүрүм-турумунда жалпыга бирдей кабыл алынган моралдык жана адеп-ахлактык ченемдерди жетекчиликке алууга;
- университеттин мүлкүнө аяр мамиле жасоого, материалдык зыян келтирилген учурда, Кыргыз Республикасынын мыйзамында аныкталган тартипте анын ордун толтурууга.

8.12. Ушул Уставдын, ички тартип эрежелеринин, башка локалдык ченемдик актылардын талаптарын сактабаган, аспиранттарга, докторанттарга жана базалык докторантуранын (PhD)/профиль боюнча докторлорго Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана локалдык ченемдик актыларында каралган тиешелүү чаралар колдонулат.

8.13. Доктордук диссертацияларды даярдоо үчүн илимдин актуалдуу маселелери боюнча илимий изилдөөнүн таанылган жыйынтыктарына ээ болгон илимдин кандидаттары үч жылга чейинки мүүнөткү илимий кызматкерлердин кызмат ордуларына которулушат.

8.14. Университеттин кызматкерлерине ченемдик укуктук жана локалдык ченемдик актыларга ылайык кандидаттык, доктордук диссертацияларын жана базалык докторлук (PhD)/профиль боюнча докторлору диссертацияларын жактоо үчүн чыгармачылык өргүүлөр берилет.

8.15. Университеттин алдында белгиленген тартипте илимдин доктору жана кандидаты окумуштуулук даражасын изденүү үчүн диссертацияларды жактоо боюнча диссертациялык кеңеш түзүлүшү мүмкүн. Диссертациялык кеңештин иши Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен регламенттелет. Философия доктору (PhD)/профиль боюнча доктору квалификациясы Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан белгиленген тартипте берилет.

9. УНИВЕРСИТЕТТИН ЖАМААТЫНЫН УКУКТАРЫ ЖАНА МИЛДЕТТЕРИ

9.1. Университеттин кызматкерлеринин укуктары жана милдеттери Кыргыз Республикасынын мыйзамдары, ушул Устав, жамааттык келишим, ички тартип эрежелери жана башка локалдык ченемдик актылар менен аныкталат.

9.2. Өзгөчө макамга ылайык, Көзөмөлчүлүк кеңеши менен макулдашуу аркылуу кызматкерлердин штаттык бирдигин Университет өз алдынча аныктайт.

Университетте илимий-педагогикалык (профессордук- окутуучулук курам, илимий кызматкерлер), административдик- чарбалык, окутуу-көмөкчү, инженердик-техникалык жана башка персоналдын кызмат орундары каралат.

9.3. Административдик-чарбалык, окутуу-көмөкчү, инженердик-техникалык жана башка персоналдын кызмат орундарын келишимдик негизде ээлешет.

9.4. Университет өзгөчө макамга ылайык профессордук-окутуучулук курамдын кызмат орундарын ээлөө тартибин өз алдынча аныктайт.

Профессордук-окутуучулук курамдын бош кызмат орундарын ээлөө келишимдик негизде жүргүзүлөт. Эмгек келишимин түзүүдөн мурда аттестациянын натыйжалары боюнча тандоо жүргүзүлөт.

Жаңы кабыл алынган кызматкерлер менен эмгек келишими тиешелүү түзүмдүк бөлүмдүн жетекчисинин сунушун эске алуу менен аңгемелешүүнүн жана экзамен тапшыруунун натыйжалары боюнча түзүлөт.

9.5. Университеттин окутуучуларын жана башка кызматкерлерин кабыл алуу жана бошотуу Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарына ылайык, ошондой эле келишимде жана университеттин башка локалдуу ченемдик актыларында каралган шарттарда жүргүзүлөт.

9.6. Университеттин илимий-педагогикалык кадрлары төмөнкүлөргө укуктуу:

- билим берүү стандарттарына ылайык билим берүү программаларын, окутуунун формаларын жана методдорун, окуу китептерин жана окуу куралдарын эркин тандоого;
- инновациялык методдорду жана технологияларды түзүүгө жана пайдаланууга, илимий-педагогикалык экспериментти өткөрүүгө, алдынкы педагогикалык тажрыйбаны окуу процессине киргизүүгө;
- билим алуучулардын билим алуудагы бийик жетишкендиктери жана башка ийгиликтери үчүн сыйланууга;
- жекече педагогикалык иш жүргүзүүгө, репетиторлук тартипте сабактарды жана Кыргыз Республикасынын салык мыйзамдарында белгиленген тартипте тренингдерди өтүүгө;
- билим берүү уюмун башкарууга катышууга;
- үзгүлтүксүз кесиптик өнүгүүгө, методикалык колдоого жана насаатчылыкка; - Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык акы төлөнүүчү өргүүгө;
- Университеттин окуу, илимий жана башка иштери боюнча маселелерди талкуулоого жана чечуугө катышууга;
- белгиленген тартипте маалымат фондуларын пайдаланууга,

лабораториялардын, кабинеттердин, китепканалардын эсептөө борборлорунун, окуу, илимий, социалдык-тиричилик, маданий жана башка бөлүмдөрдүн кызмат көрсөтүүлөрүн колдонууга.

Билим алуучунун окуудагы жана башка бийик жетишкендиктери үчүн педагогикалык кызматкер билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын ведомстволук сыйлыктарына, мамлекеттик сыйлыктарга, ардак наамдарга жана өзгөчө белгилерге көрсөтүлөт.

9.7. Илимий кызматкерлер төмөнкүлөргө укуктуу:

- республикалык бюджеттен жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тыюу салынбаган башка булактардан каржылануучу илимий, илимий-техникалык жана илимий-инновациялык программалардын жана долбоорлордун конкурстарына катышууга;
- автордук укук жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык алар алган илимий жана илимий-техникалык натыйжаларга алардын авторлугун таанууга жана илимий, илимий-техникалык жана инновациялык иштин натыйжаларын коммерциялаштырууга;
- өзүнүн илимий көз караштарын эркин билдирүүгө жана алардын чыгармачылык эркиндигине кол салуудан коргоого, интеллектуалдык менчикти коргоого, илимий изилдөөлөрдүн натыйжаларын көз карандысыз экспертизалоого жана аларды ишке ашырууга;
- алдынкы илимий-изилдөө уюмдарында, анын ичинде чет өлкөлөрдө такшалмадан өтүүгө, аспирантурада, докторантурада жана илимдин жана билим берүүнүн квалификациялык системасынын башка формаларында окуу жана катышуу аркылуу квалификацияны жогорулатууга;
- чет өлкөлүк кесиптештери менен илимий маалыматтарды алмашууга жана биргелешкен изилдөөлөрдү жүргүзүүгө, чет өлкөдөгү илимий уюмдарда иштөөгө жана белгиленген тартипте эл аралык илимий басылмаларда макалаларын жарыялоого;
- илимий, анын ичинде чет өлкөлүк коомдоштуктарга кирүүгө же шайланууга;
- илимдин артыкчылыктуу багыттарын эске алуу менен изилдөө тематикасын жана методдорун өз алдынча аныктоого;
- жамааттарга эркин жана өз алдынча биригүүгө, юридикалык жакты жана илимий бирикмелерди, коомдук жана башка уюмдарды түзүүгө.

9.8. Университеттин илимий-педагогикалык кадрлары төмөнкүлөргө милдеттүү:

- окуу жана илимий процесстердин жогорку натыйжалуулугун камсыздоого жана окуп жаткандардын мамлекеттик стандарттардын талаптарынын деңгээлинде окуу программаларын өздөштүрүүсүн камсыздоого;
- окутууну жогорку кесипкөйлүк деңгээлде жүргүзүү;
- инклюзивдик билим берүүнүн принциптерин сактоого, билим берүүнү дифференциялоого жана жекелештирүүгө;
- окуп жаткандардын кесиптик билимин, көндүмүн жана сапатын, жарандык позициясын, жашоого жөндөмүн калыптандырууга;
- ата-энеге, коомдун башка мүчөлөрүнө, Кыргыз Республикасынын маданий-тарыхый баалуулуктарына, мамлекеттик түзүлүшкө урмат көрсөтүү духунда

окуу-тарбиялык иштерди жүргүзүүгө, айлана-чөйрөгө аяр мамиле жасоого тарбиялоого;

- жалпы адамзаттык баалуулуктарды: боорукердикти, эмгекчилдикти, гуманизмди, мекенчилдикти, адилеттүүлүктү урматтоого көнүктүрүүгө жана коррупцияга чыдамсыздыкка тарбиялоого;

- окуп жаткандардын өз алдынчалуулугун, чыгармачылык жөндөмүн өнүктүрүүгө, аларга жогорку адеп-ахлак ченемдерин уйрөтүүгө;

- өзүнүн кесиптик билимйн жана көндүмдөрүн дайыма өркүндөтүп турууга, өзүнүн квалификациясын жогорулатууга, окуп жаткандарды активдүү тартуу менен илимий изилдөөлөрдү жана чыгармачылык иштердин башка түрлөрүн жүргүзүүгө, Университеттин Уставынын ченемдерин аткарууга;

- билим алып жаткандардын ар-намысын жана кадыр-баркын урматтоого, өз ишинде гендердик зомбулуктун, басмырлоонун көрүнүшөн жол бербөөгө, ошондой эле билим алып жаткандардын ортосунда мындай көрүнүштөргө бөгөт коюуга;

- педагогикалык этиканын ченемдерин сактоо;

- билим алып жаткандарды өз ара түшүнүшүү, тынчтык, элдердин ортосундагы ынтымак рухунда аң-сезимдүү жашоого даярдоого;

- билим алуучулардын жекече чыгармачылык шыктарын жана сынчыл ой жүгүртүүлөрүн өнүктүрүүгө көмөктөшүүгө.

9.9. Университеттин бардык кызматкерлери Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарынын, ушул Уставдын, Университеттин ички эрежелеринин жана башка локалдык ченемдик актылардын талаптарын сактоого милдеттүү.

Эмгек тартибин бузгандыгы үчүн Университеттин кызматкерлери Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарынын ченемдерине ылайык дисциплинардык жоопкерчиликке тартылышат.

9.10. Илимий кызматкерлер төмөнкүлөргө милдеттүү:

- илимий иштин башка субъекттеринин укуктарын жана мыйзамдуу кызыкчылыктарын сактоого;

- адамдын укуктарын жана эркиндиктерин бузбастан, башка адамдардын өмүрүнө жана ден соолугуна, ошондой эле айлана-чөйрөгө зыян келтирбестен илимий ишти жүзөгө ашырууга;

- илимий программаларга, долбоорлорго, квалификациялык илимий иштерге (диссертацияларга) жана илимий иштин башка натыйжаларына объективдүү экспертиза жүргүзүүгө.

9.11. Илимий кызматкерлери төмөнкүлөр боюнча жоопкерчиликти алат:

- жүргүзүлүп жаткан илимий изилдөөлөрдүн багыты, ыкмалары жана ишенимдүүлүгү жана алардын натыйжалары үчүн;

- финансылык каражаттарды максатсыз пайдалангандыгы үчүн;

- кесиптик этиканы жана моралдык баалуулуктарды бузгандыгы үчүн; - өзү сунуш кылган илимий жана илимий-техникалык программалардын жана долбоорлордун экспертизасынын ишке ашырылышына, илимий жана илимий-техникалык натыйжаларга объективдүү баа берүү үчүн.

9.12. Административдик-чарбалык жана башка персоналдын укуктары жана милдеттери Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдары, университеттин Уставы жана ички тартип эрежелери, кызматтык нускамалар менен аныкталат.

10. УНИВЕРСИТЕТТИН ИЛИМИЙ ИШМЕРДҮҮЛҮГҮ

10.1. Университетте анын бардык окуу-илимий бөлүмдөрүндө милдеттүү түрдө, Окумуштуулар кеңеши тарабынан бекитилген тематикалык пландарга ылайык адистерди даярдоонун ажырагыс бөлүгү болуп саналган фундаменталдык, изилдөө жана колдонмо илимий-изилдөөлөр ишке ашырылат.

10.2. Университетте илим-изилдөө иштерин жүзөгө ашыруунун негизги принциптери болуп окуу процесстери менен илимий проблематиканы интеграциялоо, студенттерди чыгармачылык иштерге жана илимий изилдөөлөргө катышууга тартуу, монографияларды, окуу китептерин жана окуу колдонмолорун жазуу болуп саналат.

10.3. Илим-изилдөө ишинин негизги милдеттери төмөнкүлөр болуп саналат: теориялык жана колдонмо проблемаларды, жаны технологиялардын илимий негиздерин иштеп чыгуу, илимий-методикалык мүнөздөгү изилдөө иштерин аткаруу, илимий билимдерди жайылтуу жана адистерди даярдоодо изилдөөчүлүктү камсыздоо, илимий изилдөөлөрдүн натыйжаларын практикага киргизүү, илимдин, техниканын жана маданияттын жетишкендиктерин пропагандалоо.

10.4. Университеттин илимий иштеринин негизги багыттары окумуштуулар кеңеши тарабынан бекитилет.

10.5. Университеттеги илимий иштерди профессордук-окутуучулук курам, илимий кызматкерлер, докторанттар, аспиранттар, магистранттар, студенттер, ошондой эле сырттан тартылган жогорку квалификациялуу изилдөөчүлөр жана адистер аткарышат.

10.6. Илимий иштин уюштуруучулук түзүмдөрүнүн негизин кафедралар жана лабораториялар, илимий-изилдөө борборлору жана институттар, маалыматтык жана инновациялык борборлор, окуу жана изилдөөчүлүк мүнөздөгү башка бөлүмдөр, докторантура жана аспирантура, диссертациялык кеңештер, басылма, илимий китепкана түзөт.

10.7. Университеттеги илимий иштер гранттардын жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен тыюу салынбаган башка каржылоо булактарынын каражаттарынын эсебинен ишке ашырылышы мүмкүн, алар белгиленген тартипте илимий-педагогикалык кызматкерлерге же университетке өткөрүп берилет.

10.8. Университет профессордук-окутуучулук курамдын жана университеттин башка кызматкерлеринин, декторанттардын, аспиранттардын, магистранттардын, студенттердин жана башка жактардын илимий изилдөөлөрүнө ар тараптуу колдоо көрсөтүүнү камсыздайт.

10.9. Университет билим берүү иши менен катар илимий, илимий-техникалык жана илимий-инновациялык ишти жүзөгө ашырат, илимий-изилдөө жана

тажрыйбалык-конструктордук иштерди, анын ичинде интеллектуалдык менчик объекттерине укуктарды ишке ашырууну жүргүзөт.

10.10. Университет, ошондой эле алардын илимий жана илимий-техникалык кызматкерлери республикалык бюджеттен жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тыюу салынбаган башка булактардан каржылануучу илимий, илимий-техникалык жана илимий-инновациялык программалар менен долбоорлордун конкурстарына катышууга укуктуу

10.11. Университеттин илимий, илимий-техникалык жана илимий-инновациялык иши төрагадан, катчыдан жана илимдин багыттары боюнча жетектөөчү окумуштуулар болуп саналган мүчөлөрдөн турган университеттин илимий-техникалык кеңеши тарабынан башкарылат.

10.12. Илимий-техникалык кеңеш:

- Окумуштуулар кеңешине грант бөлүп берүү үчүн илимий долбоорлорду тандоонун жыйынтыктарын сунуштайт;

- университеттин ичиндеги илимий изилдөөлөрдүн артыкчылыктуу багыттарын аныктайт жана алардын натыйжаларын өндүрүштүк жана социалдык чөйрөгө киргизет.

10.13. Илимий гранттар илимий жана илимий-техникалык изилдөөлөрдү жүргүзүүгө бөлүнөт жана университеттин ректору тарабынан университеттин камкорчулук кеңеши менен макулдашылган сметага ылайык университеттин атайын каражаттарынан каржыланат.

Университет Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте илимий лабораторияларды, илимий-изилдөө институттарын, илимий-билим берүү борборлорун, тажрыйбалык өндүрүштөрдү, долбоорлоо-конструктордук уюмдарды, технопарктерди, технополистерди, ошондой эле илимий-билим берүү консорциумдарын, чарбалык коомдорду түзүүгө жана илимий, илимий-техникалык жана илимий-инновациялык иштин натыйжаларын ишке ашыруудан киреше алууга укуктуу.

10.14. Университет илимий-инновациялык өнүгүү үчүн бизнес түзүмдөрү жана ишканалар менен биргелешип иштөө үчүн жайларды жана жер участкаларды пайдалана алышат.

10.15. Университет атайын каражаттардын кеминде бир пайызын билим берүү уюмунун ичинде илимди өнүктүрүүгө бөлүүгө милдеттүү.

11. УНИВЕРСИТЕТТИ БАШКАРУУ

11.1. Университеттин биргелешип башкаруу органдары болуп Окумуштуулар, Көзөмөлчүлүк кеңештери саналат. Биргелешип башкаруу органдарын шайлоонун тартиби жана алардын компетенциялары Кыргыз Республикасынын мыйзамдары жана ушул Устав менен аныкталат.

11.2. Университеттин ишмердүүлүгүнө Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы тарабынан кызматка дайындалуучу жана бошотулуучу ректор түздөн-түз жетекчилик кылат.

Ректор 5 жылдык мөөнөткө кызматка дайындалат. Бир эле адам Университеттин жетекчисинин ишин он жылдан ашык жүргүзө албайт.

Университеттин ректору кызматынан бошотулган учурда билим берүү жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы ректордун милдеттерин убактылуу аткарууну проректорлордун бирине жүктөйт.

Университеттин ректору белгиленген тартипте аныкталган окуу, илимий, финансылык-чарбалык иш жана кадрлар менен иштөө чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын бузган учурда ээлеген кызматынан мөөнөтүнөн мурда бошотулушу мүмкүн.

Ректор Университет аккредитациядан өтпөгөн учурда же окуу жайынын статусу төмөндөгөндө мөөнөтүнөн мурда кызматтан бошотулат.

11.3. Университеттин ректору:

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана ушул Уставга ылайык өз ыйгарым укуктарын ишке ашырат;
- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык университеттин атынан чыгат, башка мамлекеттик уюмдарда, мекемелерде анын кызыкчылыктарын коргойт;
- университеттин ишинин натыйжалары, билим берүүнүн сапатынын жана адистерди даярдоонун мамлекеттик стандарттардын талаптарына шайкеш келүүсү үчүн жоопкерчилик тартат;
- белгиленген тартипте Университеттин уюштуруу түзүмүн аныктайт, координациялайт жана бекитет;
- Өзгөчө макамына жана Университеттин Уставына ылайык анын кадрдык курамын түзөт;
- Көзөмөлчүлүк кеңеши менен макулдашуу боюнча Университеттин сметасын бекитет жана анын аткарылышын көзөмөлдөйт;
- Өзгөчө макамына жана Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык Университеттин окуу иштери боюнча проректорун жана башка проректорлорду, башкы бухгалтерди, институттардын жана жогорку мектептердин директорлорун, факультеттердин декандарын жана кафедра башчыларын, колледждердин жана лицейлердин директорлорун, филиалдардын, өкүлчүлүктөрдүн, борборлордун директорлорун жана башка түзүмдүк бөлүмдөрдүн жетекчилерин кызматка дайындайт жана бошотот;
- кызматкерлерди, алардын ичинде илимий-педагогикалык персоналды ишке кабыл алууну, иштен бошотууну жана башка кызматка которууну, Университеттин бардык кызматкерлери, анын ичинде филиалдардын жетекчилери, алардын орун басарлары менен болгон эмгек келишимдерин түзүүнү, өзгөртүүнү жана бузууну ишке ашырат;
- Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарында белгиленген тартипте жана ушул Уставдын негизинде мүлктү жана каражаттарды тескейт;
- келишимдерди түзөт, ишеним каттарды берет, банктарда эсептерди ачат жана кредиттердин бөлүштүрүүчүсү болуп саналат;
- Университеттин штаттык ырааттамасын жана ички эмгек тартибинин эрежелерин бекитет;
- өз компетенциясынын чегинде бардык кызматкерлер жана окуп жаткандар үчүн милдеттүү болгон буйруктарды чыгарат, көрсөтмөлөрдү берет;
- Университеттин локалдык ченемдик укуктук актыларын бекитет;

- ушул Уставга жана локалдык ченемдик актыларга ылайык университеттин проректорлоруна өзүнүн ыйгарым укуктарын (финансы жана кадр чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктарынан тышкары) өткөрүп бере алат.

11.4. Проректорлор Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана Университеттин локалдык ченемдик актыларына ылайык өз ыйгарым укуктарын жүзөгө ашырышат жана жеке жоопкерчилик тартышат.

11.5. Проректорлор мөөнөттүк (ар жылдык) эмгек келишими боюнча ишке алынат, алардын мөөнөттөрүнүн аякташы ректордун ыйгарым укуктарынын аякташына туура келет.

11.6. Проректорлордун саны адистерди даярдоонун сапатын жогорулатуу жана Университетти өнүктүрүү максатындагы объективдүү зарылдыктардан алынып, Көзөмөлчүлүк кеңешинин макулдашуусу аркылуу Университеттин ректору тарабынан аныкталат.

11.7. Бардык түзүмдүк бөлүмдөрдүн жетекчилери университеттин ректору тарабынан дайындалат жана ректор тарабынан бекитилген кызматтык нускамаларга ылайык укуктары менен милдеттеринин чегинде жетектешет.

Түзүмдүк бөлүмдөрдүн жетекчилери Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана университеттин локалдык ченемдик актыларына ылайык өз ыйгарым укуктарынын чегинде жеке жоопкерчилик алат.

11.8. Университеттин локалдык ченемдик актыларына ылайык окуу түзүмдөрүнүн жетекчилери (факультеттердин декандары, институттардын директорлору, жогорку мектептердин жана колледждердин директорлору) кызмат орундарына ректордун буйругу менен дайындалат жана бошотулат.

Окуу түзүмдөрүнүн жетекчилери менен Университеттин ректору мөөнөттүү (бир жылдык) эмгек келишимин түзөт.

Бир эле адам окуу бөлүмүнүн жетекчиси катары (факультеттин деканы, институттун директору, жогорку мектептин жана колледждин директору) ишмердүүлүгүн он жылдан ашык жүргүзө албайт (окуу бөлүмүнүн аталышын өзгөртүүнү, түзүмдүк бөлүмдүн – университеттин факультетинин же институтунун түзүмүн реструктуризациялоону эске алуу менен).

Эгерде түзүмдүк бөлүмдөрдүн жетекчилеринин кызмат ордуна университеттин локалдык ченемдик актыларында белгиленген талаптарга жооп берген башка талапкерлер жок болсо, анда ректор бул кызмат ордун ээлеген түзүмдүк бөлүмдүн жетекчисинин кызмат ордун кийинки окуу жылына узартууга укуктуу. Университеттин ректору окуу түзүмдүн жетекчисинин ээлеген кызматына ылайыктуулугун кароого укуктуу.

11.9. Университетте проректорлордун, окуу түзүмдөрүнүн жетекчилеринин (факультеттердин декандары, институттардын, филиалдардын жана департаменттердин директорлору, жогорку мектептердин жана колледждердин директорлору) жана башка түзүмдүк бөлүмдөрүнүн, кафедра башчыларынын кызмат орундарына эмгек келишимдерин түзүү убактысына карабастан 65 жаштан ашпаган курактагы адамдар дайындалат. Ушул кызмат орундарын ээлеген жана ошол куракка жеткен адамдар квалификациясына туура келген башка кызматка билим берүү жөнүндө мыйзам менен белгиленген тартипте

каторулушат (Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясынын мүчө-корреспонденттерин жана академиктерин кошпогондо).

11.10. Окуу түзүмдөрүнүн жетекчилери (институттун, жогорку мектептин, филиалдын директору), кафедра башчылары Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын, ушул Уставды жана Университеттин башка локалдык ченемдик актыларын бузган учурда ректор аларды ээлеген кызматтарынан бошотуу жөнүндө маселени кароого укуктуу.

11.11. Окуу, илимий-изилдөө, усулдук, илимий-педагогикалык кадрларды жыйнактоо жана даярдоо иштерин жалпы жетектөөчү шайлоо органы – Университеттин Окумуштуулар кеңеши жүргүзөт, анын төрагасы ректор болуп саналат.

11.12. Университеттин Окумуштуулар кеңеши коллегиялдуу башкаруу органы болуп саналат, анын компетенциясына төмөнкүлөр кирет:

- Университеттин финансылык мүмкүнчүлүгүн эске алуу менен Университеттин факультеттерин, кафедраларын, башка илимий жана окуу бөлүмдөрүн түзүү, таркатуу, бириктирүү, бөлүштүрүү боюнча маселелерди кароо жана сунуштарды иштеп чыгуу;
- Университетти өнүктүрүүнүн жылдык жана келечектеги пландарын бекитүү;
- Университеттин проректорлорунун, түзүмдүк бөлүмдөрүнүн жетекчилеринин окуу, окуу-методикалык, илимий, финансы-чарбалык, тарбиялык иштер боюнча жана аларды андан ары жакшыртуу чараларын көрүү жөнүндө отчетторун угуу;
- Университеттин ректорунун ыйгарым укугунун мөөнөтү бүткөндө өзүнүн ишинин жыйынтыгы боюнча отчетун угуу;
- жумушчу окуу пландарын жана окуу процессинин графигин, тандоо боюнча сабактардын тизмесин билим берүү стандарттарына ылайык бекитүү;
- окуу сабактарынын программаларын, аспиранттардын, докторанттардын, изденүүчүлүрдүн жекече окуу пландарын бекитүү тартибин, ошондой эле магистрлердин жекече даярдоо пландарын жана алардын аткарылышын контролдоо тартибин аныктоо;
- окуу процессин уюштуруу жана оптималдаштыруу, окуу процессине натыйжалуу окутуу технологияларын киргизүү маселелерин кароо;
- илимий-изилдөө жана методикалык иштердин негизги багыттарын аныктоо, аларды жүргүзүүгө финансы жана эмгек ресурстарын бөлүштүрүү;
- Университеттин илимий жана окуу бөлүмдөрүнүн илимий- уюштуруучулук иштеринин натыйжалуулугун баалоо боюнча чечимдерди жана баалоонун негизинде аларды өнүктүрүүнүн максатка ылайыктуулугу жөнүндө чечимдерди кабыл алуу;
- профессор жана доцент окумуштуу наамдарын изденүүчүлөрдүн иштерин кароо, белгиленген тартипте профессор жана доцент окумуштуу наамдарын ыйгаруу жана окумуштуулук наамды бекитүүгө сунуштоо;
- жогорку окуу жайдын илимий-педагогикалык кызматкерлеринин, аспиранттарынын, (PhD)/профиль боюнча докторанттарынын жана докторанттарынын, изденүүчүлөрүнүн делолорун кароо, алардын диссертациялык иштеринин темаларын) бекитүү/кайрадан бекитүү жана илимий жетекчилерин (кеңешчилерин) дайындоо /кайрадан дайындоо;

- студенттер, магистранттар жана аспиранттар үчүн түзүлүүчү энчилүү жана мамлекеттик стипендияларды берүү маселелерин кароо;
- Университеттин илимий-педагогикалык кадрларын мамлекеттик сыйлыктарга көрсөтүү жөнүндө иштерди кароо.

Окумуштуулар кеңешинин чечимдери Окумуштуулар кеңешинин кеңешке катышкан мүчөлөрүнүн жөнөкөй көпчүлүк добуштары менен кабыл алынат. Окумуштуулар кеңешинин чечими анын мүчөлөрүнүн үчтөн экисине кем эмеси катышканда мыйзамдуу болуп саналат.

Окумуштуулар кеңешинин кадрларды тандоо, жайгаштыруу, иштен бошотуу, окуу, илимий, тарбиялык, каржылык-чарбалык жана ишмердүүлүктүн башка да түрлөрүнүн маселелери боюнча чечимдери Университеттин ректору бекиткенден кийин күчүнө кирет.

11.13. Университеттин Окумуштуулар кеңешин түзүү тартиби Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык бекитилүүчү жогорку окуу жайдын Окумуштуулар кеңеши жөнүндө жобо жана Университеттин Окумуштуулар кеңеши жөнүндө жобо менен жөнгө салынат.

11.14. Университеттин ишинин ачык-айкындыгын, көрсөтүлүүчү кызматтардын сапатын, ошондой эле бюджеттен тышкаркы каражаттарды пайдалануунун натыйжалуулугун жогорулатууга көмөк көрсөтүү максатында «Көзөмөлчүлүк кеңеши жөнүндө» мыйзамга, Кыргыз Республикасынын ченемдик-укуктук актыларына, ушул Уставга жана локалдык ченемдик актыларга ылайык кошо башкаруучу жана иш алып баруучу орган болуп саналган Көзөмөлчүлүк (камкордук) кеңеши түзүлөт.

11.15. Көзөмөлчүлүк кеңешинин милдеттери төмөнкүлөр болуп саналат:

- Университеттин ишмердүүлүгүн натыйжалуу уюштуруу үчүн шарттарды түзүүгө көмөктөшүү;
- Университетке анын уставдык максаттарына жана милдеттерине жетишүүсүнө көмөктөшүү;
- Университеттин жарандык коом уюмдары, ошондой эле эл аралык уюмдар менен натыйжалуу өз ара аракеттенүүсүнө көмөктөшүү;
- Университетти каржылоо үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген кошумча каржы булактарын тартуу.

11.16. Көзөмөлчүлүк кеңешинин ыйгарым укуктары:

- Университеттин уюштуруучу-башкаруучулук түзүмдөрүн иштеп чыгууга жана кабыл алууга көмөктөшөт;
- Университеттин өнүгүү стратегиясын иштеп чыгууга жана кабыл алууга, ошондой эле билим берүүчүлүк кызматтардын сапатын жогорулатууга көмөктөшөт;
- Университет үчүн тартылган бюджеттен тышкары каражаттарды чыгымдоо сметасынын аткарылышын карайт жана көзөмөлдүк кылат;
- каржы-чарбачылык ишмердүүлүккө тийиштүү болгон Университеттин локалдык ченемдик актыларын карайт;
- Университеттин өнүгүүсү үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген донорлорду (инвесторлорду, меценаттарды) жана каржылоонун башка булактарын издөө жана тартуу иштерин жүргүзөт.

11.17. Университетте окуу процессин эффективдүү уюштуруу, билим берүү программаларын өнүктүрүү, билим берүү стандарттарын иштеп чыгуу аркылуу даярдалуучу адистердин сапатын жогорулатуу боюнча окуу-илимий, окуу-усулдук иш-чараларды координациялоочу Окуу-усулдук бирикме ишмердигин жүргүзөт. Окуу-усулдук бирикменин окуу-методикалык иштелмелери жана сунуштары Университеттин Окумуштуулар кеңешинин чечими менен бекитилет. Окуу усулдук бирикменин курамы университеттин алдыңкы тажрыйбалуу илимий-педагогикалык кадрларынан, иш берүүчүлөрдөн, ата мекендик жана чет өлкөлүк ЖОЖдордун өкүлдөрүнөн куралып, коллегиялдуу, көз карандысыз орган болуп эсептелет жана университеттин Окумуштуулар кеңешинин алдында түзүлөт. Окуу-методикалык бирикме өз ишмердигин Кыргыз Республикасынын учурда колдонуудагы мыйзамдарына, ушул Уставга жана университеттин жергиликтүү ченемдик укуктук актыларына ылайык жүргүзөт.

11.18. Университетте кеңешүүчү орган - Административдик кеңеш иштейт, анын чечимдери боюнча буйруктар жана токтомдор чыгарылат. Административдик кеңештин жыйындарында университеттин учурдагы ишинин негизги жана ыкчам каралуучу маселелери каралат. Административдик кеңештин курамы, анын укуктары жана милдеттери, жыйындарды өткөрүү регламенти жана чечимдердин кабыл алынышы Университеттин ректору тарабынан бекитилет.

11.19. Студенттердин укуктарын ишке ашырууда жана коргоодо студенттердин өкүлү университеттин студенттик кеңеши болуп саналат. Университеттин студенттик кеңеши ишмердүүлүгү «Билим берүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын мыйзамы жана университеттин ректору бекиткен студенттик кеңеш жөнүндө жобо менен жөндөлөт.

11.20. Университеттин кызматкерлери тарабынан өздөрүнүн милдеттерин аткарууга таандык болгон дисциплинардык жоопкерчиликти көзөмөлдөө максатында эмгек тартиби жана этика боюнча комиссия түзүлөт, анын ишмердүүлүгү Университеттин ректору бекиткен тиешелүү жобого ылайык жөнгө салынат. Комиссия ректордун буйругу менен түзүлөт.

11.21. Университетте коррупциянын алдын алуу максатында Коррупцияга каршы комиссия түзүлөт, анын ишмердүүлүгү Университеттин ректору тарабынан бекитилген жобого ылайык жөнгө салынат. Коррупцияга каршы комиссиянын ишинин натыйжалары профессордук-окутуучулук курамды, кафедра башчыларын, түзүмдүк бөлүмдөрдүн жетекчилерин жана кызматкерлерин аттестациялоодо эске алынат.

12. УНИВЕРСИТЕТТИН КАРЖЫ-ЧАРБАЛЫК ИШМЕРДҮҮЛҮГҮ

12.1. Университеттин каржылоо булактары төмөнкүлөр болуп саналат:

- билим берүү, консультациялык, илимий-изилдөө, басма, өндүрүштүк-коммерциялык жана башка мыйзамдуу иштерден түшкөн өздүк, анын ичинде валюталык каражаттар;

- каржы-кредиттик мекемелердин кредиттери;

- ишканалар, уюмдар, коомдук фонддор, жеке адамдар (анын ичинде чет өлкөлүк) тарабынан кайтарымсыз берилген каражаттар;
- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген башка булактар саналат.

12.2. Университет Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген чектерде оперативдүү башкаруу укугунун негизинде өзүнө бекитилген мүлккө ээлик кылат жана пайдаланат. Университет өзгөчө макамга ылайык Көзөмөлчүлүк кеңеши менен макулдашуу менен атайын каражаттардын эсебинен сатып алынган кыймылдуу жана кыймылсыз мүлктү өз алдынча тескөөгө (ажыратууга, өзгөртүүгө, ижарага берүүгө), ошондой эле кыймылдуу жана кыймылсыз мүлктү ижарага берүүдөн келип түшкөн каражаттарды тескөөгө укуктуу.

12.3. Университет өзгөчө макамына ылайык атайын каражаттарды пайдалануу үчүн казыналык системадан тышкары мамлекеттин катышуусу менен коммерциялык банктарда банктык эсептерди ачат.

12.4. Университет өз милдеттенмелери, тескөөсүндөгү акча каражаттары боюнча жооп берет.

12.5. Уставдык ишин камсыз кылуу максатында Университетке ыкчам башкаруу укугунда менчик укугундагы объектилер (имараттар, курулмалар, мүлк комплекстери, жабдуулар, ошондой эле керектөөчүлүк, социалдык, маданий багыттагы башка зарыл мүлктөр) бекитилип берилет.

12.6. Университетке бекитилген менчик объектилери анын ыкчам башкаруусунда болот жана билим берүүдөн тышкары башка максатта пайдалануу үчүн алынбайт. Университет ишенип берилген мүлктүн сакталышы жана натыйжалуу пайдаланылышы үчүн жоопкерчилик тартат.

12.7. Жеке жана юридикалык жактар тарабынан белек, кайрымдуулук түрүндө же мурас боюнча берилген акча каражаттарына, мүлктөргө жана башка менчик объектилерине, анын ишинин жыйынтыгы болгон интеллектуалдык жана чыгармачылык эмгектин продуктуна, ошондой эле Университеттин жеке ишинен кирешелерге жана ушул кирешелерге алынган менчик объектилерине болгон менчик укугу университетке таандык.

12.8. Университет Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык анын ыкчам башкаруусуна берилген бардык мүлктү өз алдынча пайдаланат.

12.9. Университетке түшкөн бардык каражаттар анын кирешелери болуп эсептелет жана эмгек акы төлөөгө, окуу процессин жана илимий изилдөөлөрдү камсыздоо үчүн материалдык, техникалык жана окуу-методикалык базаны өнүктүрүүгө пайдаланылат.

12.10. Университет өзүнүн каражаттарын, анын ичинде университеттин кызматкерлеринин эмгек акысын төлөөгө жана материалдык өбөлгөлөөгө багытталган үлүшүн пайдалануу багытын жана тартибин өзү алдынча аныктайт, окуп жаткандарды жана кызматкерлерди социалдык колдоо боюнча чараларды иштеп чыгат жана ишке ашырат. Атап айтканда, Университеттин кызматкерлеринин турак жай жана социалдык-тиричилик шарттарын жакшыртууну (социалдык багыттагы объектилерди, социалдык турак-жай ж.б. курууну) жүзөгө ашырат.

12.11. Бардык категориядагы кызматкерлерге материалдык өбөлгөлөөнүн жана материалдык жардамдын өлчөмдөрү Университет тарабынан болгон каражаттардын чегинде өз алдынча белгиленет. Мында билим берүү уюмдарынын кызматкерлеринин мамлекеттик тарифтик ставкалары (окутуучулардын эмгек акысынын саат боюнча ставкалары, кошумча акылар жана үстөктөр) жана кызматтык маяналары минималдык катары пайдаланышат.

12.12. Материалдык-техникалык базаны өнүктүрүү Университет тарабынан өздүк жана тартылган каражаттардын эсебинен өз алдынча жүргүзүлөт. Жабдууларды сатып алууга, капиталдык оңдоо иштерине кетүүчү чыгымдардын өлчөмдөрү Университет тарабынан өз алдынча, лимиттерди белгилебестен, Университеттин белгиленген тартипте бекитилген кирешелер жана чыгашалар сметаларынын чегинде, акча каражаттарына керектөөлөргө жана алардын болушуна жараша аныкталат.

12.13. Университет Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте кайрымдуулук иш-чараларын, аукциондорду жана башка ушул сыяктуу формадагы иштерди жүргүзө алат.

12.14. Университеттин акча каражаттарын сактоо жана эсептик, кредиттик жана кассалык операциялардын бардык түрлөрүн жүргүзүү үчүн банк жана башка кредиттик (аны ичинен валюталык) мекемелерде эсептери бар.

12.15. Университет көрсөткөн билим берүү кызматтарына акы төлөө улуттук валютада, Университеттин банк эсебине акча каражаттарын чегерүү, которуу аркылуу жүргүзүлөт.

12.16. Өзгөчө макамына ылайык Университет акы төлөнүүчү билим берүү жана башка кызматтарынын тарифтерин өз алдынча түзөт жана бекитет. Окуу үчүн акы төлөөнүн өлчөмү окуу жылына кирешелер жана чыгашалар сметасынын негизинде Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык аныкталат. Университет көрсөткөн акы төлөнүүчү билим берүү кызматтарына тарифтеринин преysкуранты, ошондой эле кирешелердин жана чыгашалардын сметасы Университеттин ректору тарабынан бекитилет. Акы төлөнүүчү билим берүү кызматтарына тарифтердин экономикалык негиздемеси болуп Университеттин тийиштүү кызмат көрсөтүүлөрдү аткарууга негизделген чыгымдарынын базасында аныкталуучу өздүк наркы эсептелет.

12.17. Акы төлөнүүчү билим берүү иши ишкердик катары каралбайт, андан алынган киреше толук көлөмдө билим берүү процессин камсыздоо боюнча чыгымдарды жабууга жумшалат.

12.18. Өзгөчө макамына ылайык Университет өз алдынча Көзөмөлчүлүк кеңеши менен макулдашуу боюнча сатып алууларды жүргүзүүнүн бекитилген ички эрежелерине ылайык сатып алууларды жүргүзөт.

12.19. Эгерде Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында башкача каралбаса, Университеттин каржылык жана материалдык ресурстарын алып коюуга жол берилбейт.

12.20. Уставдык максаттарга жетүү үчүн Университет Кыргыз Республикасынын мыйзамдары жана Университеттин Уставы менен тыюу салынбаган ишкердикти жүргүзүүгө укуктуу.

12.21. Университет Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык бухгалтердик эсепти жана отчеттуулукту жүргүзөт.

12.22. Университетте бухгалтердик отчеттун маалыматтарынын аныктыгы үчүн жооптуу адамдар жана университеттин менчигин уурдоону жашыруу максатында отчетторду бурмалоого жол берген түзүмдүк бөлүмдөрдүн жетекчилери Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган жоопкерчиликке тартылышат.

13. ЭЛ АРАЛЫК ИШМЕРДҮҮЛҮК

13.1. Университет башталгыч, орто, жогорку, ЖОЖдон кийинки жана кошумча кесиптик билим берүү, илимий, илимий-техникалык, окутуучулук жана башка иштер жаатында эл аралык кызматташтыкты Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына, ошондой эле эл аралык келишимдерге ылайык төмөнкүлөр аркылуу жүргүзөт:

- студенттерди, магистранттарды, аспиранттарды, докторанттарды, базалык докторанттарды (PhD)/профиль боюнча докторанттар) педагогикалык жана илимий кызматкерлерди эки жана көп тараптуу жиберүү программаларына катышуусу;
- чет өлкөлүк студенттерди, магистранттарды, аспиранттарды, докторанттарды жана базалык докторанттарды (PhD)/профиль боюнча докторанттар) окутуу;
- университеттин студенттерин, магистранттарын, аспиранттарын, докторанттарын жана базалык докторанттарын (PhD)/профиль боюнча докторанттар) чет өлкөгө окууга жана стажировкага жиберүү;
- университеттин окутуучуларын, илимий кызматкерлерин жана башка кызматкерлерин чет өлкөгө жиберүү;
- биргелешкен илимий изилдөөлөрдү, ошондой эле конгресстерди, конференцияларды, симпозиумдарды жана башка иш-чараларды өткөрүү;
- эл аралык ассоциациялардын жана уюмдардын ишине катышуу;
- башталгыч, орто, жогорку, ЖОЖдон кийинки жана кошумча кесиптик билим берүүнү жакшыртуунун эл аралык программаларына катышуу;
- эл аралык кызматташтыктын башка түрлөрүнө катышуу.

13.2. Университетте чет мамлекеттердин жарандарынын даярдоо, кайра даярдоо жана квалификациясын жогорулатуу, Университеттин кызматкерлеринин чет өлкөдөгү окутуучулук жана илим-изилдөө иштери Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жана мамлекеттер аралык макулдашуулардын, чет мамлекеттердин билим берүүнү башкаруучу тийиштүү органдарынын ортосундагы макулдашуулардын, ошондой эле Университеттин чет өлкөлүк юридикалык жактар, анын ичинен окуу жайлар же чет өлкөлүк жарандар менен түзүлгөн келишимдеринин негизинде ишке ашырат.

13.3. Университет төмөнкүлөргө укуктуу:

- өкмөттүк эмес эл аралык уюмдарга кирүүгө;
- чет өлкөлүк өнөктөштөр менен биргелешип иштөө жөнүндө келишимдерди түзүүгө;

